

UCLouvain
SAINT-LOUIS BRUXELLES

Voorontwerp van

Bijzondere wet houdende vaststelling van de globale klimaatbeleidsdoelstellingen van België en tot coördinatie van het klimaatbeleid van de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten

Door Prof. Delphine Misonne (USL-B), Prof. Luc Lavrysen (UGent), Prof. Mathias El Berhoumi (USL-B), Prof. Charles-Hubert Born (UCL), Dr. Carole M. Billiet (UGent), Prof. Jan Theunis (UHasselt), Dries Van Eeckhoutte (USL-B), Dr. Hendrik Schoukens (UGent), Sophie Seys (USL-B), Louis Triaille (USL-B), Célia Nennen (USL-B).

HOOFDSTUK 1. INLEIDENDE BEPALING

Artikel 1. §1. Deze wet draagt onder meer bij tot een gedeeltelijke omzetting of uitvoering van:

- a) het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering, en de Bijlagen I en II, gedaan te New York op 9 mei 1992;
- b) het Protocol van Kyoto bij het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering, en met de Bijlagen A en B, gedaan te Kyoto op 11 december 1997;
- c) de wijziging van het Protocol van Kyoto bij het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering, aangenomen te Doha op 8 december 2012;
- d) de Overeenkomst van Parijs, gedaan te Parijs op 12 december 2015;
- e) de richtlijnen, verordeningen en besluiten van de Europese Unie genomen ter uitvoering van voormelde internationaalrechtelijke verbintenissen.

§2. Deze wet beoogt inzonderheid uitvoering te geven aan Verordening (EU) 2018/1999 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 inzake de *governance* van de energie-unie en van de klimaatactie, tot wijziging van Richtlijn 94/22/EG, Richtlijn 98/70/EG, Richtlijn 2009/31/EG, Verordening (EG) nr. 663/2009, Verordening (EG) nr. 715/2009, Richtlijn 2009/73/EG, Richtlijn 2009/119/EG van de Raad, Richtlijn 2010/31/EU, Richtlijn 2012/27/EU, Richtlijn 2013/30/EU en Richtlijn (EU) 2015/652 van de Raad, en tot intrekking van Verordening (EU) nr. 525/2013.

HOOFDSTUK 2: DOELSTELLING EN BEGINSELEN

Art. 2. In uitvoering van de artikelen 7*bis* en 23 van de Grondwet bepaalt deze wet de globale klimaatbeleidsdoelstellingen van België en de wijze waarop de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten hun bevoegdheden inzake klimaatbeleid coördineren en uitvoeren, teneinde de effectiviteit van dit beleid te waarborgen.

Art. 3. §1. Het klimaatbeleid is ambitieus en coherent. Het bevordert een klimaat dat veilig en gezond is voor mens en biodiversiteit. Het zoekt een ruime steun bij de bevolking en alle relevante maatschappelijke actoren. Het beleid steunt op wetenschappelijke gegevens en is kostenefficiënt.

Het klimaatbeleid gaat maximaal uit van een synergie met het beleid ter bevordering van het sociale, economische en milieugebonden aspect van duurzame ontwikkeling. Het klimaatbeleid dient met name

tevens sociaal billijk te zijn, de biodiversiteit te bevorderen, de armoede te bestrijden en ongelijkheden te verminderen.

§2. Elke regeringsbeslissing die redelijkerwijs impact kan hebben op het klimaat of het klimaatbeleid, maakt voorafgaandelijk het voorwerp uit van een evaluatie van deze impact.

§3. Onverminderd de geldende algemene beginselen van milieubeleid, zijn op het in deze wet bedoelde klimaatbeleid en zijn uitvoering, de volgende beginselen van toepassing:

1° het sociaalrechtvaardigheidsbeginsel;

2° het mutualiteitsbeginsel, volgens hetwelk elke overheid zodanig beoogt te handelen dat de effectiviteit van de maatregelen van alle andere beleidsniveaus wordt versterkt, met betrekking tot de globale klimaatdoelstellingen, en dat zij in elk geval nagaat wat de eventuele impact van een maatregel is op het klimaatbeleid van een andere overheid;

3° het vooruitgangsbeginsel;

4° het beginsel van het geïntegreerd verminderen van verontreiniging, volgens hetwelk het klimaatbeleid niet ten koste van biodiversiteit, luchtkwaliteit, water of andere milieucomponenten mag worden gevoerd; en

5° het integriteitsbeginsel, volgens hetwelk het klimaatbeleid effectief en waarachtig op een veilig en gezond klimaat moet worden gericht.

HOOFDSTUK 3. BREDE MAATSCHAPPELIJKE KLIMAATDIALOOG

Art. 4. Er wordt een klimaat- en energiedialoog op verschillende niveaus ingesteld, waarin het brede publiek, lokale overheden, maatschappelijke organisaties, de bedrijfswereld, investeerders, adviesraden en andere betrokken partijen actief kunnen participeren en de verschillende mogelijke scenario's, ook op lange termijn, voor het energie- en klimaatbeleid kunnen bespreken, en de vooruitgang van dit beleid kunnen beoordelen.

Om een ruime ondersteuning van het klimaatbeleid door de bevolking en de maatschappelijke belangengroepen te waarborgen, nemen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten de nodige maatregelen, elk wat hun bevoegdheden betreft, inzake onderwijs, permanente vorming en sensibilisering betreffende de klimaatproblematiek en de koolstofcyclus.

HOOFDSTUK 4. GLOBALE KLIMAATDOELSTELLINGEN OP LANGE EN MIDDELLANGE TERMIJN

Art. 5. §1. Het beleid van de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten is gericht op de volgende langetermijndoelstellingen:

1° de uitstoot van broeikasgassen in België met minstens 95% te verminderen tegen 2050 ten opzichte van de uitstoot in 1990;

2° het aandeel hernieuwbare energie in het bruto-eindverbruik in België te verhogen tot minstens [...] % in 2050;

3° een kerndoel te bereiken inzake verbetering van de energie-efficiëntie in België van ten minste [...] % in 2050;

4° vóór het einde van 2050 het bestand van zowel openbare als particuliere al dan niet voor bewoning bestemde gebouwen tot een in hoge mate energie-efficiënt en koolstofvrij gebouwenbestand te renoveren en de kosteneffectieve transformatie van bestaande gebouwen in bijna-energie neutrale gebouwen te bevorderen; en

5° de nodige duurzame aanpassingsmaatregelen te treffen teneinde de risico's van de klimaatverandering voor mens en biodiversiteit zo beperkt mogelijk te houden.

§2. Het beleid van de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten is gericht op de volgende intermediaire doelstellingen:

1° de uitstoot van broeikasgassen in België met minstens [65]% te verminderen tegen 2030 ten opzichte van de uitstoot in 1990;

2° het aandeel hernieuwbare energie in het bruto-eindverbruik in België te verhogen tot minstens [32] % in 2030;

3° een kerndoel te bereiken inzake verbetering van de energie-efficiëntie in België van ten minste [32,5] % in 2030; en

4° de nodige duurzame aanpassingsmaatregelen te treffen teneinde de risico's van de klimaatverandering voor mens en biodiversiteit zo beperkt mogelijk te houden.

§3. Voor de toepassing van deze wet geldt als uitstoot van broeikasgassen de emissies binnen België van broeikasgassen als bedoeld in artikel 2, onderdeel b, van Verordening (EU) 525/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013 betreffende een bewakings- en rapportagesysteem voor de uitstoot van broeikasgassen en een rapportagemechanisme voor overige informatie op nationaal niveau en op het niveau van de Unie met betrekking tot klimaatverandering, en tot intrekking van Beschikking nr. 280/2004/EU.

Art. 6. §1. De in artikel 5 vermelde doelstellingen kunnen worden gewijzigd met inachtneming van het vooruitgangsbeginsel :

1° wat betreft de percentages; of

2° wat betreft het referentiejaar.

§2. Een wijziging wordt verantwoord:

1° door de ontwikkeling van de wetenschappelijke of technische kennis, of door een wijziging van het in artikel 1 vermelde internationale of Europese rechtskader, en

2° met een socio-economische en milieu-effectenbeoordeling.

§3. Een wijziging wordt voorgesteld door het Comité als bedoeld in artikel 9 en maakt het voorwerp uit van de brede maatschappelijke klimaatdialoog bedoeld in artikel 4.

De wijziging wordt aangenomen in het kader van het in de artikelen 11 tot 17 bedoelde geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan.

HOOFDSTUK 5. KLIMAATBELEIDSINSTELLINGEN

Afdeling 1. De Interministeriële Klimaatconferentie

Art. 7. Er wordt, voor heel België, een Interministeriële Klimaatconferentie opgericht, hierna de Interministeriële Conferentie genoemd.

De Interministeriële Conferentie is samengesteld uit de betrokken federale, gemeenschaps- en gewestministers.

De Interministeriële Conferentie is onder meer belast met het vaststellen van het voorontwerp van geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan, het vaststellen van het plan zelf en zijn actualisering, zoals bedoeld in artikelen 11 tot 17.

Afdeling 2. Het Interfederaal Klimaatagentschap

Art. 8. §1. Er wordt voor heel België een Interfederaal Klimaatagentschap opgericht, hierna het Agentschap genoemd.

§2. Het Agentschap is belast met:

1° het opstellen van een ontwerp van geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan als bedoeld in de artikelen 11 tot 17;

2° het organiseren van de brede maatschappelijke dialoog als bedoeld in artikel 4, evenals de rapportering erover;

3° het zorgen voor de uitwisseling van informatie tussen de betrokken partijen en het doorsturen van rapporten, met betrekking tot de stand van zaken en de uitvoering van het beleid en de maatregelen opgenomen in het geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan; en

4° elke andere opdracht die hem door of krachtens deze wet wordt toegekend.

§3. Het Agentschap bestaat uit [...] vertegenwoordigers van:

1° de administratie van de federale overheid;

2° de administraties van de gemeenschappen; en

3° de administraties van de gewesten.

Afdeling 3. Het Permanent Onafhankelijk Klimaatexpertencomité

Art. 9. §1. Er wordt voor heel België een Permanent Onafhankelijk Klimaatexpertencomité opgericht, hierna het Comité genoemd.

§2. Het Comité is belast met:

1° de opdrachten vermeld in de artikelen 11 tot 17;

2° het uitdrukken van de emissiereductiedoelstellingen in koolstofbudgetten;

3° het voorstellen van een verdeling van de lasten die verbonden zijn aan de uitvoering van de doelstellingen bepaald door of krachtens deze wet en krachtens het geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan als bedoeld in de artikelen 11 tot 17;

4° raadgeving aan de federale overheid, de gemeenschappen, de gewesten en de instellingen als bedoeld in de artikelen 7, 8 en 10 over andere aspecten betreffende de coördinatie en de gezamenlijke ambitie van het beleid ter bestrijding van de klimaatverandering en ter aanpassing hieraan, overeenkomstig de artikelen 1 tot 6 en 11 tot 17;

5° het beantwoorden van verzoeken om advies van de instellingen als bedoeld in de artikelen 7, 8 en 10 of van elke federale, communautaire of regionale entiteit, wanneer de gevraagde adviezen betrekking hebben op de coördinatie en de gezamenlijke ambitie van het beleid ter bestrijding van de klimaatverandering en de aanpassing hieraan; en

6° het aanspreken van de federale overheid, de gemeenschappen, de gewesten en de instellingen als bedoeld in de artikelen 7, 8 en 10 op vragen aangaande de ambitie en de coherentie van het Belgische klimaatbeleid overeenkomstig de artikelen 1 tot 6, alsook gehoord te worden, op eigen verzoek, door alle parlementen.

§3. Het Comité is een permanent orgaan samengesteld uit ten hoogste [8] experten en een voorzitter, waarbij elk van zijn leden alle waarborgen biedt voor onafhankelijkheid en wetenschappelijke deskundigheid, op zodanige wijze dat de volgende disciplines en materies aanwezig zijn:

1° de klimaatveranderingswetenschap;

2° de klimaatrisico's en de aanpassing aan deze risico's;

3° het internationale, Europese en interne klimaatbeleid;

4° economie, financiën en bedrijfsleven;

5° technologie;

6° de productie en distributie van energie;

7° de handel in emissierechten en de mechanismen van de Overeenkomst van Parijs;

8° sociale, gedrags- en onderwijsaspecten van de klimaatverandering;

9° duurzame steden, luchtkwaliteit en ruimtelijke ordening;

10° landbouw, bossen en koolstofputten; en

11° de biodiversiteit en ecosysteemdiensten.

§4. De leden van het Comité worden benoemd door de Senaat, op voorstel van de universiteiten en de instellingen voor wetenschappelijk onderzoek.

§5. Het Comité wordt bijgestaan door een permanent secretariaat, belast met alle administratieve, technische en boekhoudkundige taken vereist ter uitvoering van zijn opdrachten.

§6. Om zijn opdrachten te vervullen, kan het Comité:

1° een beroep doen op deskundigen en om medewerking van ambtenaren vragen;

2° het advies vragen van de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling, de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven en ieder ander adviesorgaan;

3° studies bestellen bij het Planbureau, de Nationale Bank van België en andere openbare of particuliere organismen;

4° handelen in overleg met de onafhankelijke comités opgericht door de regionale instellingen op het gebied van klimaat;

5° onderzoeken voeren; en

6° verzoeken om ondersteuning door het Rekenhof.

§7. De kredieten die nodig zijn voor de werking van het Comité worden ingeschreven op het budget van de dotaties.

§8. Het Comité stelt zijn huishoudelijk reglement en de wijzigingen ervan vast, na een ontwerp te hebben voorgelegd aan de Interministeriële Conferentie voor advies. Het reglement en zijn wijzigingen worden gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad*.

De beraadslagingen van het Comité worden bij consensus genomen of, bij gebreke daarvan, bij meerderheid van stemmen. Bij staking van stemmen is de stem van de voorzitter beslissend.

Het is ieder lid van het Comité verboden te beraadslagen over onderwerpen waarin hij, rechtstreeks of onrechtstreeks, een persoonlijk of patrimoniaal belang heeft.

§9. Het Comité waarborgt dat het publiek volledige toegang heeft tot alle adviezen, aanbevelingen en rapporten vastgesteld krachtens deze wet.

§10. Het Comité brengt jaarlijks verslag uit aan de Senaat, de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de parlementen van de gewesten en gemeenschappen.

Afdeling 4. Het interparlementair klimaatoverleg

Art. 10. §1. Er wordt een Interparlementaire Klimaatcommissie opgericht, die instaat voor het interparlementair klimaatoverleg.

§2. De Interparlementaire Klimaatcommissie is een permanent overlegorgaan tussen de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat en de parlementen van de gemeenschappen en de gewesten, dat erop is gericht om de coherentie en de complementariteit te waarborgen van het beleid ter bestrijding van de klimaatverandering van de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten, met eerbiediging van hun internationale en Europese verplichtingen.

§3. De Interparlementaire Klimaatcommissie omvat delegaties van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat, het Vlaams Parlement, het Waals Parlement, het parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het parlement van de Duitstalige Gemeenschap.

De Interparlementaire Klimaatcommissie bestaat uit een gelijk aantal vertegenwoordigers van elk van de betrokken parlementen, waarbij elke delegatie wordt samengesteld volgens een evenredige vertegenwoordiging van de fracties van het parlement dat de delegatie vertegenwoordigt.

De delegatie van het parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest telt ten minste één vertegenwoordiger van de minst talrijke taalgroep.

§4. De vergaderingen van de Interparlementaire Klimaatcommissie zijn openbaar.

§5. De Interparlementaire Klimaatcommissie neemt voorstellen van interparlementaire resolutie aan. Een voorstel wordt aangenomen door een volstrekte meerderheid van stemmen van de leden van elke delegatie, mits de meerderheid van de leden van de Interparlementaire Klimaatcommissie aanwezig is.

Het voorstel van resolutie wordt elk betrokken parlement toegezonden. Indien één van de betrokken parlementen het voorstel wijzigt, wordt het teruggezonden naar de Interparlementaire Klimaatcommissie.

§6. De Interparlementaire Klimaatcommissie stelt haar huishoudelijk reglement vast.

De Interparlementaire Klimaatcommissie komt in elk geval samen binnen de twee maanden voor elke Conferentie van de Verenigde Naties over de klimaatverandering.

HOOFDSTUK 6. GEÏNTEGREERD NATIONAAL ENERGIE- EN KLIMAATPLAN EN STRATEGIE

Art. 11. Uiterlijk op 31 december 2018 en dan uiterlijk op 1 januari 2028 en vervolgens om de tien jaar wordt een ontwerp van geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan opgesteld, overeenkomstig artikel 3, lid 1, en bijlage I, van Verordening (EU) 2018/1999, en ingediend bij de Europese Commissie.

Het ontwerpplan stelt, met eerbiediging van het bepaalde in artikel 5, de nationale doelstellingen, streefcijfers en bijdragen voor de vijf dimensies van de energie-unie vast, met name a) de continuïteit van de energievoorziening; b) de interne energiemarkt; c) energie-efficiëntie; d) decarbonisatie, en e) onderzoek, innovatie en concurrentievermogen, zoals vereist door artikel 4 van Verordening (EU) 2018/1999. Het bevat bovendien de adaptatiemaatregelen die moeten worden genomen op nationaal niveau om de adaptatiedoelstellingen te bereiken.

Art. 12. §1. Het voorontwerp van geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan wordt door het Agentschap opgesteld, rekening houdend met de aanbevelingen van het Comité.

§2. Het voorontwerp van geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan wordt onderworpen aan een publieke raadpleging die beantwoordt aan de vereisten van artikel 10, 11 en 12 van Verordening (EU) 2018/1999, rekening houdend met de resultaten van de brede maatschappelijke dialoog als bedoeld in artikel 4 van deze wet.

De nadere modaliteiten van de publieke raadpleging worden vastgesteld door het Agentschap, rekening houdend met de aanbevelingen van het Comité en het Interparlementair Klimaatoverleg.

§3. Het ontwerpplan wordt vastgesteld door de Interministeriële Conferentie.

Art. 13. Het geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan houdt terdege rekening met eventuele aanbevelingen van de Europese Commissie overeenkomstig artikel 9, lid 3, van Verordening (EU) 2018/1999. Wanneer geen gevolg gegeven wordt aan een aanbeveling van de Europese Commissie of een aanzienlijk deel daarvan, wordt zulks uitdrukkelijk gemotiveerd.

Het geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan wordt vastgesteld door de Interministeriële Conferentie.

De als zodanig aangeduide bepalingen zijn bindend voor de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten en voor hun instellingen en diensten, alsmede voor de instellingen en diensten die daarvan afhangen of onder hun toezicht staan.

Het plan wordt bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad*, op de website van het Comité en van de bevoegde diensten van de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten.

Art. 14. De artikelen 11 en 12 zijn van toepassing op het ontwerp en de actualisering van het geïntegreerde nationale energie- en klimaatplan.

Art. 15. Te allen tijde kunnen wijzigingen of aanpassingen in de beleidsmaatregelen worden aangebracht die zijn opgenomen of vermeld in het geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan, op voorwaarde dat die wijzigingen en aanpassingen zijn opgenomen in het geïntegreerde nationale energie- en klimaatvoortgangsverslag.

Het ontwerp van actualisering en de actualisering worden voorbereid door het Agentschap, rekening houdend met de aanbevelingen van het Comité. Zij worden vastgesteld door de Interministeriële Conferentie.

Art. 16. Uiterlijk op 1 januari 2020, daarna uiterlijk op 1 januari 2029, en daarna om de tien jaar, op basis van een voorontwerp van het Agentschap, rekening houdend met de aanbevelingen van het Comité, stelt de Interministeriële Conferentie een langetermijnstrategie op, met een perspectief van minstens dertig jaar, en dient deze na overleg met de Interparlementaire Klimaatcommissie in bij de Europese Commissie overeenkomstig artikel 15 van Verordening (EU) 2018/1999. [...] De langetermijnvisie wordt indien nodig om de vijf jaar op dezelfde wijze geactualiseerd.

Art. 17. Het Agentschap, rekening houdend met de aanbevelingen van het Comité, is belast met de rapportering en verslaggeving bedoeld in de artikelen 17 tot 27 van Verordening (EU) 2018/1999.

De bevoegde diensten van de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten stellen daartoe op eenvoudig verzoek al de vereiste gegevens ter beschikking.

HOOFDSTUK 7. KLIMAATDAG

ART. 18. Elk parlement organiseert elk jaar een klimaatdag in de loop van de maand april.

Art. 19. Elke regering verstrekt aan haar parlement haar verslag over de vooruitgang van het beleid ter verwezenlijking van de in artikel 5 vastgestelde doelstellingen en haar voorstellen voor de komende periode. Dit verslag gaat vergezeld van een advies van het Comité en van de betrokken adviesraden.

Elk parlement wijdt op de klimaatdag een plenaire vergadering aan een bespreking van het verslag.

Art. 20. Elk parlement bepaalt in zijn reglement de wijze waarop de brede maatschappelijke klimaatdialoog bedoeld in artikel 4 wordt geïntegreerd in de klimaatdag.

31 januari 2019